

ἀμφιβολία, τὸ διανοητικὸ δισταγμὸ, δηλαδή ἀρνιέται ὀλοκληρωτικὰ τὴ φιλοσοφικὴ ἔκφραση τοῦ Παλαμᾶ. Δὲν ξαίρω ἂν ἀπὸ ἔργα παρόμοια μὲ τὸ «Γύφτο» καὶ γενικὰ ἀπὸ ἓναν ποιητὴ, πρέπει νὰ ζητᾶει κανένας ἀρχιτεκτονικὴ καὶ δραματικὴ συνοχὴ, καθαρὰ θεατρικὰ καὶ πεζογραφικὰ στοιχεῖα. Ἐκεῖνο ποῦ διαπιστώνεται εἶναι πὸς ὁ «Δωδεκάλογος» διαπνέεται ἀπὸ μιὰ μεγάλη πνοὴ καὶ περιέχει ἀξιοθαύμαστη ψυχικὴ δυναμικότητα, πὸς εἶναι ἓνα ἔργο δραματικῆς φαντασίας. Ἐπειτα ποῦ βασίζεται ὁ κ. Ἄλκης Θρύλος, ἀρνούμενος στὸν Παλαμᾶ ὀποιαδήποτε πίστη, καὶ αὐτὴν ἄκόμα τὴν τραγικὰ ἐκφρασμένη φιλοσοφικὴ τοῦ ἀμφιβολία; Μήπως ὁ Παλαμᾶ, δὲν ἔχει γράψει τοὺς πῶς πικροὺς στίχους ἑξωτερικεύοντας τὸν ἑαυτὸ του ὅταν σπάραινε θῦμα τῆς πῶς ἀνήλεως ἀμφιβολίας; Ἄλλὰ ἄς μὴν ἐπεχταθοῦμε περισσότερο.

Ἡ ἀλήθεια εἶναι, πὸς ὁ Κουζόπουλος μπόρεσε νὰ δώσει μιὰ μονόπλευρὴ ἔστω, μὰ ἐνιαία

ἐξήγηση τοῦ «Γύφτου». Φαίνεται πὸς γιὰ πολὺ καιρὸ, ἐπίμονα θὰ εἶχε μελετήσῃ τὸ θέμα του, πρὶν ἀποκρυσταλλῶσει μὲ τὴ μελέτη του, τὴν κριτικοφιλοσοφικὴ του θεωρία. Ὁ χῶρος, δὲ μᾶς ἀφίνει ν' ἀπλωθοῦμε περισσότερο. Συμπερασματικὰ μποροῦμε νὰ ποῦμε, πὸς ἡ μελέτη αὐτὴ, πλουτίζει τὴ σειρά «Γιὰ νὰ γνωρίσουμε τὸν Παλαμᾶ» καὶ μπορεῖ νὰ πεῖ κανεὶς πὸς εἶναι ἡ πῶς σημαντικὴ. Διαβάζοντας καὶ τὰ προλογικὰ σημειώματα στὶς μεταφράσεις τῶν διηγημάτων τοῦ Σλάβιτς, ἄλλῃ μιὰ φορὰ ξεχωρίζουμε τὰ πλούσια χαρίσματα τοῦ πρόωρα χαμένου Κουζόπουλου. Ἡ μεθοδικότητα καὶ ἡ σαφήνεια, ποῦ σπανίζουν ἀπὸ τὶς περισσότερες σύγχρονες κριτικὲς, εἶναι πειθῆνια ὄργανά του. Ὁ Παλαμᾶς, φαντάζομαι, πὸς μ' εὐχαρίστηση θὰ διάβασε τὴ μελέτη αὐτὴ, ποῦ δὲν εἶναι θόλωμα καὶ σύγχυση, ἀλλὰ μιὰ εὐσυνείδητη προσπάθεια νὰ ἀποκατασταθεῖ, κριτικὰ καὶ φιλοσοφικὰ, ὁ μυστηριακὸς χαρακτήρας καὶ τὸ ἀπόκρυφο νόημα τοῦ «Γύφτου».

A. ΚΑΡΑΝΤΩΝΗΣ

ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΗΣ ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΣ

Ἀπόψε πάλι, ἀγάπη μου, βαθιὰ μὲς στὴν ψυχὴ μας
Θὰ ζωντανέψουν θύμησες καὶ χρόνια εὐτυχισμένα,
Γοργὸ ἓνα καλοσύνεμα θάπλώσουν στὴ ζωὴ μας
Τὰ περασμένα.

Ἔλα, κοντά μου κάθισε, κι ἄνοιξε τὴν καρδιά Σου
Καὶ χαϊδεψέ μου τὰ μαλλιά καὶ γλυκοφίλησέ με
Καὶ κούψε τὸ κεφάλι μου μὲς στὴν θερμὴ ἀγκαλιά Σου
Κ' εὐώδιασέ με.

Ἀπ' τὴν ἀνθάτη Σου πνοὴ μοσκοβολαεὶ τὰ γέρι
Κ' εἶναι τῆς ὥρας θάλασσας τὸ σμαραγδένιο κῦμα
Λικό σου ταίρι.

Ἡ Μοῖρα κι ἂν μᾶς ἔσπρωξε σὲ κάποιο ἀθῶο κρῖμα,
Φτάνει ἡ χαρὰ τοῦ ἔρωτα ποῦ μᾶς ἀναγαλλιᾶζει
Μ' ἓνα της νάζι.

Μυτιλήνη 1-1-81.

ΔΗΜ. ΓΡ. ΒΕΡΝΑΡΔΑΚΗΣ

ΑΝ ΕΡΘΕΙΣ

Ἄν ἔρθεις μὲ τὴν Ἄνοιξη, μὲ ρόδα θὰ στολίσω
τὰ καστανὰ μαλλιά σου, νὰ σὲ γλυκοφίλησω,
κι ἂν μὲ τὸ Θέρος ἔρθεις μου, θὰ σὲ γεμίσω στάχνα
κ' ἓνα τραγοῦδι ἢ θάλασσα θὰ λείει γιὰ σὲ στὰ βράγια.
Ἄν ἔρθεις τὸ Φθινόπωρο, στὸ ἀμπέλι μας θὰ πᾶμε,
στα φύλλα κοκκινόρωγα, σῦκα γλυκὰ νὰ φᾶμε,
κι ἂν ἔρθεις τὸ Χειμῶνα, ιδέες, κρυφὸ σοῦ κάνω τάμα
νὰ στρώσω εὐθὺς τὴ φλοκωτὴ, νὰ κοιμηθοῦμε ἀντάμα.

A. ΑΡΓΗΣ